Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om boligtilsyn.

(Første behandling findes i tidenden sp. 3205, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 973).

Der var stillet 13 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om sanering af usunde bydele.

(Første behandling findes i tidenden sp. 3205, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 973).

Der var stillet 10 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Carl P. Jensen: Udvalget, der har behandlet de 2 lovforslag, dels forslag til lov om boligtilsyn, dels forslag til lov om sanering af usunde bydele, har afgivet en betænkning, der indeholder en udførlig redegørelse for udvalgets arbejde. Det fremgår heraf, at udvalget har behandlet forskellige skriftlige henvendelser, og jeg skal her henvise til den redegørelse, der er givet i tilslutning hertil. De synspunkter, der her er fremsat, har givet anledning til overvejelser og påfølgende samråd med den højtærede boligminister, og resultatet er nedfældet i udvalgsbetænkningen dels vedrørende de enkelte punkter, der efter forhandlingen med ministeren har resulteret i fremsættelse af ændringsforslag, dels vedrørende områder, hvor udvalget har måttet opretholde det oprindelige lovforslags bestemmelser.

Til forslag til lov om boligtilsyn er der af den højtærede boligminister stillet en række ændringsforslag, der er tiltrådt af udvalget, og jeg henviser her til betænkningen og de anførte bemærkninger til hvert enkelt ændringsforslag og skal derfor afstå fra at komme nærmere ind på dem. Jeg skal dog nævne, at man har fundet det rimeligt at hæve den i lovforslagets § 2 anførte grænse fra 10 000 til 15 000 indbyggere i de områder, hvor der skal oprettes en særlig boligkommission.

I § 4 har udvalget ment at sidste punktum i stk. 1 burde udgå. Det var bestemmelsen om politiets bistand, for at boligtilsynet i givet fald kunne opnå adgang til at udøve sin funktion. Her har udvalget foretrukket, at denne hjemmel i givet fald må baseres på en retskendelse.

Da vi her i tinget havde lovforslaget om sanering til første behandling, fremkom jeg med nogle bemærkninger om muligheden for at fremskaffe erstatningsboliger i hovedstadsområdet, i første række til de saneringsramte i København. Som det fremgår af betænkningen, har dette spørgsmål været drøftet i et samråd med boligministeren, der har mindet om de bestemmelser, der findes i den gældende lov om boligbyggeri. Det drejer sig om § 24, hvorefter der kan ydes statsgaranti, i visse tilfælde statslån, til 1 500 lejligheder om året, der alene skal tjene som erstatningslejligheder for saneringsramte.

Endvidere har boligministeren i overensstemmelse med § 58 i lov om boligbyggeri peget på, at man kan betinge, at et nærmere bestemt antal lejligheder stilles til rådighed for dem, der måtte blive husvilde ved sanering eller kondemnering, for i det hele taget at yde garanti for lån.

I særlige tilfælde kan boligministeren, jfr. § 55, stk. 3, i lov om boligbyggeri, meddele godkendelse, hvis beliggenhedskommunen skulle vægre sig herved, og da denne regel også omfatter byggeri for

[Carl P. Jensen.]

mindstbemidlede — og det vil i flere tilfælde formentlig betyde den gruppe lejere, der kan blive tale om ved sanering, skulle dette problem kunne løses — hvad man i øvrigt fra Københavns kommune har erklæret sig tilfreds med.

Tilbage er så kun at håbe, at eventuelle problemer lader sig løse, uden at det skal blive nødvendigt at anvende denne hjælp.

Det er min opfattelse, at det her, hvor der foreligger en enstemmig indstilling, vil stemme lidet med den ny forretningsorden, hvis jeg ville gå yderligere i detaljer her ved anden behandling, alene af den grund, at betænkningen giver en oversigt over udvalgets arbejde og en udførlig motivering for de foreslåede ændringer. Jeg vil dog benytte lejligheden til at takke den højtærede boligminister og ikke mindst udvalgets sekretær samt den embedsmand fra boligministeriet, der har bistået udvalget i dets arbejde.

Udvalget har stillet en meget lang række spørgsmål, og de er besvaret med samråd, ved skriftlige besvarelser på en grundig og fyldestgørende måde, der har lettet udvalgets arbejde.

Det fremgår også af betænkningen, at vi ud over de afholdte samråd har besigtiget forskellige kvarterer i de københavnske saneringsområder, og jeg vil ikke nægte, at det har gjort et stærkt indtryk — jeg tror, det gælder hele udvalget — at stifte nærmere bekendtskab med det behov, der er for sanering. Det, vi har set i det københavnske saneringskvarter, er, efter det kendskab, som udvalgets medlemmer ude fra landet har givet udtryk for, ikke noget enestående. Tilsvarende forhold findes også ude i landet.

Jeg udtaler derfor håbet om, at den lov, vi her behandler, i første række når det vedrører sanering af uhensigtsmæssige og direkte, jeg tør næsten sige livsfarlige og usunde boliger, må sætte sit spor i en sanering, der gennemføres så hurtigt, som det teknisk lader sig gøre i takt med den mulighed, der er for at opføre erstatningsboliger. Vi kan simpelt hen ikke være bekendt at have disse boliger i brug én dag længere, end hensynet til erstatningsboliger gør det påkrævet, og jeg udtaler håbet om, at enhver bygherre er opmærksom på den forpligtelse, der nu må være til at klare denne side af sagen, når det drejer sig om at skaffe erstatningsboliger netop for den del af befolkningen, der her er tale om.

Jeg skal på min gruppes vegne anbefale de to lovforslag til vedtagelse.

Boligministeren *(Bundvad):* Jeg vil benytte lejligheden til at takke udvalget for det meget grundige og omhyggelige arbejde med de to lovforslag. Som det lige er nævnt, har man haft en række henvendelser udefra, og i den udstrækning, det har været rimeligt, har man fra ministeriets side i samarbejde med udvalget fundet frem til, mener vi, en forstandig løsning.

Det er rigtigt, som det ærede medlem hr. Carl P. Jensen nævnte, at et af de allerstørste problemer i forbindelse med den fremtidige sanering vil blive spørgsmålet om erstatningslejligheder. Jeg mener imidlertid, at der vil være gode muligheder, når man ser saneringsloven i forbindelse med lov om boligbyggeri, som blev vedtaget i december måned. Deri er der givet en række muligheder for, at man dels, hvis anden finansiering svigter, kan give statslån til opførelse af saneringsboliger, dels at boligministeriet kan pålægge byggeriet at have erstatningsboliger til rådighed.

Der kan endvidere i henhold til saneringsloven etableres samarbejdsudvalg mellem en række kommuner, og endelig kan der i henhold til lov om boligbyggeri som før nævnt gives mulighed for, at en kommune kan give hjælp eller i hvert tilfælde give garanti for lån, også selv om en sådan garanti omfatter byggeri i en anden kommune. Jeg mener derfor, at der er skabt mulighed for, at vi kan få de erstatningsboliger, vi har brug for.

Jeg vil dog gerne have sagt, at det er rigtigt, som det ærede medlem hr. Carl P. Jensen nævnte, at saneringsproblemet presser meget hårdt på. Der er gået mange år, hvor det af hensyn til bolignøden har været umuligt at nedlægge lejligheder. Krigen stoppede den udvikling, der var i gang, og vi har mange boliger, som for længst burde have været erstattet af bedre og nye, eller som burde have været moderniseret.

Men vi skal også tænke på, at der hele tiden er en befolkningstilvækst af unge, som skal have lejligheder, og derfor vil takten i saneringen hænge sammen med, hvor meget

[Boligministeren.]
vi kan bygge i det hele taget. Hvis vi regner med, at vi hvert år skal bruge ca. 14 000 lejligheder, blot for at vor ungdom kan få lejlighed i den takt, det er naturligt for den, og vi derudover skal bygge til befolkningsvandring og endelig bygge en 2 000-3 000 lejligheder til sanering, skal vi op på et byggeprogram på i hvert tilfælde 22 000-23 000 lejligheder. Derfor beder jeg om, at man forstår, at selv om der vil blive lagt vægt på at skaffe erstatningsboliger for sanering, hører det nøje sammen med det samlede byggeprogram, som overhovedet kan etableres i landet.

Jeg er meget taknemlig for, at vi har kunnet opnå enighed om denne lovgivning. Jeg tror, der er et almindelig udbredt ønske om, at vi nu får gang i saneringen, og at vi får det gjort på den måde, der er foreslået, ved et fornuftigt samarbejde mellem offentlige myndigheder og private grundejere.

Alfred Jensen: Jeg vil ved denne anden behandling udtrykke min anerkendelse af den form, betænkningen over de to lovforslag har fået. Det forekommer mig, at her er noget, som forskellige andre udvalgsformænd og udvalgsmedlemmer kan lære noget af.

Jeg takker, fordi man har behandlet problemerne på en sådan måde, så vi kan se, hvad der har været diskuteret, hvilke overvejelser der har ligget til grund for de slutninger, udvalget er kommet til, såvel i forslags form som hvor man ikke har villet stille forslag om ændringer.

Men derfra og så til at erklære mig helt tilfreds med det, der foreligger, er der et langt spring. Jeg har ved visse lejligheder, hvor vi i dette folketingsår har diskuteret boligproblemer — og det har jo være mange gange — hver gang påvist det urimelige i, at boligen var et spekulationsobjekt. Jeg har talt for, at det offentlige skulle overtage den gamle boligmasse, og at man faktisk skulle gå over til, at der ikke var privat byggeri og privat spekulation, i hvert fald hvad udlejningsejendomme angår.

Det siger sig selv, at netop ved spørgsmålet om boligtilsyn og sanering har vi den allerstørste interesse i, at ejendomsproblemet bliver løst på en måde, der er i overensstemmelse med det store flertals interesser — jeg kan også godt udtrykke det på en anden måde: med lejernes interesser.

Som det er nu, kan enhver se, at selv om boligtilsynet bliver gjort bedre, og selv om der sker en sanering af usunde bydele, så er det stadig væk spekulationsinteresser, som spiller ind. Var det ikke tilfældet, behøvede man jo ikke nogen tvangsbestemmelse om, at det kan forlanges, at udlejerne sætter ejendommen i forsvarlig stand.

Her gør jeg også opmærksom på, at det beløb, inden for hvilket man kan forlange at ejendommen skal udbedres, er af så ringe omfang, at den socialdemokratiske ordfører ved første behandling påviste, at det var et såre beskedent, ja, utilstrækkeligt beløb. Det viser os jo, hvilke problemer vi står over for her.

Jeg går ud fra, at de besvarelser, som ministeren gav mig på nogle af de spørgsmål, jeg stillede ved første behandling om isolering og tætning af ældre ejendomme, står ved magt og vil komme i betragtning, når man tager fat på at give direktiver for forbedringer af gamle ejendomme.

Der er andre spørgsmål, som det forekommer mig ikke er løst på en forsvarlig måde. Jeg har på min gruppes vegne i første række hæftet mig ved spørgsmålet om erstatningsboliger. Jeg ser ikke rettere, end at den klage, der lyder ud af henvendelsen fra hovedstaden og fra de bymæssige kommuner, er et udtryk for, hvor vanskelig stillingen er her, og jeg føler mig aldeles ikke beroliget ved at læse den redegørelse, som findes i betænkningen, om de muligheder, der vil være for at fremskaffe 3 000 lejligheder som erstatning for det, der skal rives ned, eller som ikke kan bruges til menneskebolig mere. Jeg må se sådan på det, at de 1 500, der er tale om, vil blive det, der bliver stillet til rådighed som erstatningslejligheder, og det andet — nå ja, bevares vel, jeg indser, at ministeren har ret til at dekretere, at der skal bygges sådanne erstatningslejligheder, men kommer det ikke til at gå ud over det almindelige boligbyggeri? Det er det store problem, og jeg føler mig som sagt ikke beroliget ved det, der står her. Det forekommer ikke mig, at der skaffes det tilstrækkelige antal erstatningslejligheder.

Jeg vil også understrege, at Københavns

[Alfred Jensen.]
kommune har fremhævet det ønskelige i, at man fik mulighed for at foretage byfornyelser derved, at ældre bebyggelser, der ikke var saneringsmodne, men utidssvarende, og som er en hindring for udnyttelse af byernes arealer, også kommer ind under saneringsbestemmelsen. Jeg berørte det i mit første indlæg, fordi der er andre byer, der har problemet med byfornyelse, og som kan have interesse i, at det kommer ind under disse loves områder. Jeg må forstå betænkningen sådan, at det ikke er tilfældet, og i så fald forudser jeg, at man på et senere tidspunkt må vende tilbage til disse problemer.

I øvrigt forekommer det mig, at ved den ændring i lejeloven og i boligstøttelovgivningen, som er gennemført i dette folketingsår, har man lagt hindringer i vejen for saneringen. Det er blevet dyrere, det er blevet besværligere for dem, det kommer til at gå ud over. Enhver kan jo se, at i det øjeblik, man forhøjer lejen i den gamle boligmasse, vil der komme forøgede omkostninger ved saneringen. Enhver kan også se, at den boligstøtte, der er gennemført, selv om der gives tilskud til dem, der kommer til at flytte bort fra de ejendomme, der skal rives ned, ikke er af et sådant omfang, at de pågældende kommer til at bo for en rimelig pris.

Jeg har troet, at man kunne nøjes med en forhøjelse i de nye boliger på ca. 300 kr. årlig, men nu ser jeg mit bysbarn, som leder et af de store kooperative foretagender i Århus, erkende, at denne forhøjelse ikke slår til, men at man må regne med en forhøjelse i hvert fald i dette selskabs byggeri på en 600-700 kr. Det er klart, at under disse omstændigheder vil saneringen både for samfundet og for den enkelte blive mere byrdefuld, end den ville være blevet under andre og bedre finansieringsbetingelser og lavere huslejer.

Jeg skal ikke knytte bemærkninger til de stillede ændringsforslag. Jeg har hæftet mig ved det samme ændringsforslag, som det ærede medlem hr. Carl P. Jensen, nemlig ændringsforslag nr. 2 til boligtilsynslovforslaget, men jeg skal ikke på min gruppes vegne forlange afstemning eller gå imod det, selv om vi ikke synes om denne ændring. Vi vil gå ind for de foreliggende lovforslag ved tredje behandling.

Jeg vil også udtrykke håbet om, at vedtagelsen af disse lovforslag vil betyde bedre tilsyn med boligerne, højnelse af boligstandarden og en sanering af de gamle bydele. Håbet beskæmmer jo ingen, men jeg er bange for, at der under de omstændigheder, hvorunder vi gennemfører denne lovgivning, er for mange ting, der virker hindrende.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om boligtilsyn.

Ændringsforslag nr. 1, § 1, således ændret, ændringsforslagene nr. 2 og 3, § 2, således ændret, ændringsforslag nr. 4, § 3, således ændret, ændringsforslag nr. 5, § 4, således ændret, §§ 5-8, ændringsforslag nr. 6, § 9, således ændret, §§ 10-28, ændringsforslagene nr. 7 og 8, § 29, således ændret, §§ 30 og 31, ændringsforslag nr. 9, § 32, således ændret, ændringsforslag nr. 10, § 33, således ændret, ændringsforslagene nr. 11 og 12, § 34, således ændret, § 35, ændringsforslag nr. 13 og § 36, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om sanering af usunde bydele.

Ændringsforslag nr. 1, § 1, således ændret, §§ 2 og 3, ændringsforslag nr. 2, § 4, således ændret, §§ 5 og 6, ændringsforslag nr. 3, § 7, således ændret, §§ 8-10, ændringsforslag nr. 4, § 11, således ændret, §§ 12-17, ændringsforslag nr. 5, § 18, således ændret, § 19, ændringsforslag nr. 6, § 20, således ændret, §§ 21-26, ændringsforslag nr. 7, § 27, således ændret, §§ 28-33, ændringsforslag nr. 8, § 34, således ændret, § 35, ændringsforslag nr. 9, § 36, således ændret, §§ 37 og 38, ændringsforslag nr. 10 og § 39, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning i henhold til grundlovens § 47 med hensyn til statsregnskabet for finansåret 1956-57.

(Udvalgets betænkning med tilhørende forslag til folketingsbeslutning findes i tillæg B. sp. 999).

Sagen sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Forslag til folketingsbeslutning, sålydende:

„Statsregnskabet for 1956-57 godkendes",
vedtoges uden afstemning.

Sagens overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om sømandsskat.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 2915, fremsættelsen i tidenden sp. 4641).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Hans R. Knudsen: Da folketinget den 28. marts i fjor vedtog loven om sømandsbeskatning, var det ganske vist kun med de 3 regeringspartiers stemmer, idet de øvrige partier undlod at stemme for selve loven. Derimod var der ikke nogen uenighed om den beskatningsskala, der findes i sømandsskatteloven; den forhandlede vi os til rette om i udvalget, og så vidt jeg erindrer var man også i udvalget dengang enig om, at hvis der i øvrigt skete ændringer i indkomstbeskatningen, måtte tilsvarende ændringer også foretages i sømandsbeskatningen.

Det er det, den højtærede finansminister har gjort i det lovforslag, der her foreligger, og for mig at se er det gjort så nøgternt, som det er muligt, når to forskellige beskatningsskalaer skal indarbejdes i sømandsbeskatningen. Med ganske få undtagelser drejer det sig om skattelettelser for alle søens folk, svarende til de lettelser, som i det forløbne år er givet dels i statsskatteloven, dels i kommuneskatteloven.

Jeg håber derfor på, at vi hurtigt kan blive enige om at gennemføre det lovforslag, der her foreligger; efter min mening bør det også gennemføres, inden folketinget tager sommerferie. Det er foreslået, at det skal træde i kraft 1. januar næste år, og i betragtning af, at der skal udarbejdes nye skattetabeller, som skal udsendes til hvert eneste skib, tror jeg ikke, det vil være muligt, at sømændene får de foreslåede lettelser allerede fra 1. januar, medmindre vi gør dette lille lovforslag færdigt, inden folketinget tager ferie. Jeg skal derfor på mit partis vegne anbefale lovforslaget til hurtig gennemførelse.

Anders Andersen: Det er rigtigt, som det er sagt, at det foreliggende lovforslag er en følge af den nye kommunale skattelov. Nu er det sådan, at mit parti hverken har stemt for den nye kommunale skattelov eller for loven om sømandsskat, og da der yderligere er en lille udvidelse i det foreliggende lovforslag, vil vi ikke kunne medvirke til lovforslagets gennemførelse, men vil overlade dette til regeringspartierne.

Baagø: Det er helt naturligt, at der fremsættes et lovforslag som det foreliggende, når man tænker på den ændring i den kommunale skattelov, som er vedtaget af det høje ting. Men med samme begrundelse som den, den foregående ærede ordfører fremførte, kan heller ikke mit parti medvirke til gennemførelsen. For det første er der her tale om en udvidelse af den personkreds, som omfattes af sømandsskatteloven, og for det andet har vi i sin tid hverken stemt for sømandsskattens indførelse eller for den nye kommunale skattelov. Vi kan derfor fra konservativ side ikke medvirke til dette lovforslags gennemførelse.